

ELS NOMS EVENTUALS EN CATALÀ: UNA CARACTERITZACIÓ GENERAL

Elga CREMADES I CORTIELLA
Universitat Rovira i Virgili

1. INTRODUCCIÓ

És ben sabut que alguns noms, com els verbs, formen predicats: són nuclis capaços de denotar estats, activitats, realitzacions o assoliments, i, a més, seleccionen uns arguments als quals assignen papers temàtics. Són els anomenats noms eventuals, i és el cas del substantiu *destrucció* en una oració com *Vaig presenciar la destrucció de la ciutat per part de l'exèrcit enemic*.¹

Sovint, aquests substantius es relacionen morfològicament amb verbs o adjectius (des de perspectives lexicalistes es parla de noms deadjectivals o deverbals), i és per això que sovint s'ha relacionat el fet que un nom sigui derivat (o que es relacioni morfològicament amb un verb o amb un adjectiu) amb la capacitat de designar predicats.

Tanmateix, hi ha noms derivats que no són predicatius —no designen ni estats, ni activitats, ni realitzacions, ni esdeveniments puntuals ni assoliments—² sinó que són, simplement, referencials (per exemple, les nominalitzacions d'agent, com ara *professor*), i d'altres que poden tenir una doble lectura. Aquest és el cas, per exemple, del nom *entrada*, que es pot concebre com una entitat referencial en una oració com *L'entrada del tren estava plena a vessar*, mentre que designarà un esdeveniment a *L'entrada del tren va tenir lloc a les dues*. Aquesta classe de noms, amb una doble lectura, es coneixen en la tradició morfològica catalana amb el terme *noms d'acció i efecte*, mentre que en els estudis de sintaxi teòrica són més coneguts com *noms eventuals i resultatius*. ¿En què es diferencien, però, des d'un punt de vista sintàctic, les dues lectures d'aquests tipus de substantius?

1. Seguint la proposta de Carme Colomines (2008), designem amb el terme *eventualitat* el concepte conegut en anglès com a *event* (o, en termes de la *Gramàtica del català contemporani, situació*) i que fa referència a la categoria semàntica denotada per un verb o per un nom eventual, ja que ens sembla més transparent que *event* i més precís que *situació*. De la mateixa manera, designem com a *nom eventual* el que en anglès es coneix com a *eventive noun*.

2. Fem servir, per a la classificació dels esdeveniments —o eventualitats— la proposta de Pérez Saldanya (2002: 2604)

Diversos autors han aportat diagnòstics per determinar-ho. Destaquen, en aquest sentit, els estudis de Chomsky (1970), Grimshaw (1990), Picallo (1991, 1999), Alonso Ramos (2004), Peris / Taulé (2009), Borer (2014) i, especialment, Resnik (2010), que fan aportacions relacionades tant amb la denotació dels noms com amb les propietats de l'estructura argumental.

En aquest article, pretenem oferir una sistematització dels trets que permeten distingir els noms eventuals dels resultatius des del punt de vista de la llengua catalana, uns trets que, d'alguna manera, mostren que, mentre que els noms eventuals solen ser paral·lels als verbs —són predicats—, els noms resultatius no ho són.

2. AVALUACIÓ DELS DIAGNÒSTICS

Per determinar els trets distintius dels noms eventuals tindrem en compte les proves següents: classe de verb de què deriva el nom, selecció de determinants, capacitat de pluralització, expressió de l'aspecte i del temps, compatibilitat amb certs predicats, modificació amb adverbis en *-ment*, modificació amb adjectius de resultat, complement de nom com *fet* o *activitat*, paràfrasi amb clàusules substantives, possibilitat de formar part de construccions amb verbs de suport, realització de l'argument extern i realització de l'argument intern.

Als apartats següents oferim una breu explicació de cadascuna d'aquestes proves, que recollim al final en una taula i que donen lloc a 15 criteris que han de permetre singularitzar els noms eventuals respecte als resultatius.

2.1. CLASSE DE VERB AMB QUÈ ES RELACIONA MORFOLÒGICAMENT

Diversos autors relacionen la classe aspectual i la valència del verb «primitiu» amb el tipus de substantiu que en resulta (Peris / Taulé 2009). Per exemple, Picallo (1991) sosté que només els verbs transitius dinàmics permeten formar noms eventuals (alguns dels quals admeten una lectura resultativa, en funció de les condicions sintàctiques que es produeixin), mentre que els verbs inergatius (intransitius purs) i estadius només formen nominalitzacions resultatives (o amb un comportament molt semblant a les nominalitzacions resultatives) i els inacusatius formen substantius ambigus (és a dir, substantius que admeten tant la lectura eventual com la resultativa):

Intransitive nominals, unlike ergatives, are never ambiguous in Catalan. They do not have the event/process reading and always denote results (Picallo 1991: 309).

The lexical, denotative, and syntactic properties of psych DPs suggest to us that they should be analyzed as lexical nominals. They enter D-structure categorially marked as NPs, like intransitives, non-deverbal, and active transitives (Picallo 1991: 311).

De la mateixa manera, Peris / Taulé (2009) intenten provar que els verbs estatus i intransitius donen lloc gairebé sempre a noms resultatius, i els transitius i inacusatius tendeixen a formar noms amb una lectura eventual, resultativa o ambigua (en la terminologia de Peris / Taulé, *subespecificada*).

Malgrat les dades que aporten aquestes autores, tal prova no està exempta de problemes. En primer lloc, sembla clar que es tracta d'una prova útil només per als noms derivats (o relacionats morfològicament amb verbs), i deixa fora de l'anàlisi els substantius no deverbals (o no relacionats amb verbs). En segon lloc, cal tenir en compte que el fet que, per exemple, el 82% dels verbs estatus formin noms resultatius no significa necessàriament que no puguin formar noms eventuals —de fet, fins i tot en l'anàlisi de Peris / Taulé (2009) podríem afirmar que hi ha un 18% de verbs estatus que formen noms que poden presentar estructura eventual i que, per tant, els noms relacionats amb verbs estatus poden ser eventuals—, de la mateixa manera que no tots els noms intransitius formen necessàriament predicats resultatius. Fixem-nos en aquests exemples, en els quals podem veure noms relacionats morfològicament amb verbs intransitius purs (1) i amb verbs estatus (2) que presenten una lectura eventual:

- (1) a. No suportó més el repapieig constant del director.
b. El salt de Baumgartner va durar 4 minuts i 19 segons.
- (2) a. El seu enuig en saber la veritat no va sorprendre ningú.
b. El temor del fracàs, que li va durar tota la vida, li causava molt problemes.

Sembla, doncs, que aquesta prova no permet, si més no de manera prou acurada, distingir els noms eventuals dels noms resultatius, si més no en català. És per això que creiem que en un estudi sobre els noms eventuals en català no s'hauria de tenir en compte com a criteri distintiu.

2.2. SELECCIÓ DE DETERMINANTS

Chomsky (1970) fa notar que un dels criteris clau per distingir els noms eventuals dels resultatius és el determinant que seleccionen. Aquest mateix criteri l'han seguit Grimshaw (1990), Picallo (1991), Peris / Taulé (2009) o Resnik (2010), entre altres autors. Tots ells proposen que els noms eventuals són definits (i, per tant, estan determinants habitualment per l'article definit), mentre que els noms resultatius admeten l'article definit, l'indefinit, numerals i demostratius. En paraules de Resnik:

Tanto Grimshaw (1990) como Picallo (1991) muestran que, en inglés y en catalán, la selección de determinante permite distinguir entre nominalizaciones resultativas y eventivas, dado que en estas últimas está restringida al artículo definido, mientras que en las resultativas la selección es más amplia. Este mismo contraste se observa en español, como señala Picallo (1999), lo cual se ve en ejemplos como los de (68):

- (68) a. La/una/esta construcció azteca los dejó admirados.
 b. La/*una/*esta construcció del puente en tres meses los dejó admirados.
 (Resnik 2010: 119)

Cal fer una matisació sobre el fragment anterior, i és que, si bé sembla clar que els indefinits i els numerals no són compatibles amb els noms eventuals, no és tan evident en el cas dels demostratius: l'exemple (68b) de Resnik només sembla agramatical si entenem que el demostratiu té un valor dític pròpiament dit. En canvi, si el demostratiu fa referència a un element del text (és a dir, si la dixi és textual), la construcció és possible. És el que podem observar als exemples de (3), extrets d'un text sobre l'educació a l'escola (3a) i de les bases d'un concurs (3b) (la cursiva és nostra):

- (3) a. Amb aquesta ampliació s'afavoreix la construcció de recursos personals per afrontar situacions difícils. Al seu torn, *aquesta construcció de recursos [...] produeix l'efecte de transformar la persona.*
 b. L'objectiu del concurs és presentar projectes emprenedors a inversors [...]. *Aquesta presentació de projectes es pot fer a través de la plataforma en línia o de reunions amb els inversors.*

Segons Alexiadou (2001) i Resnik (2010), a més, el contrast en els determinants que admet cada tipus de nom és paral·lel al contrast que es pot observar entre els noms comptables i els incomptables (els noms de massa), de manera que podríem relacionar els noms resultatius amb els noms comptables i els eventuals amb els incomptables. Resnik (2010: 119) ho prova amb exemples com els que reproduïm, traduïts, a continuació:

- (4) a. Em va prestar la/una revista
 b. Va pujar el/*un preu del petroli.

Aquesta comparació té una conseqüència immediata que d'alguna manera contradia els postulats de Chomsky (1970) i de la resta d'autors, i és que, de la mateixa manera que els noms de massa admeten més determinants i quantificadors que l'article definit, els noms eventuals —o alguns noms eventuals— també admeten altres combinacions. Resnik (2010: 119-120) ho il·lustra amb exemples com els que presentem a (5):

- (5) a. *Molt (de) comerç obre els diumenges.
 b. Hi ha molt (de) comerç il·legal d'animals per part de caçadors furtius.³

3. Resnik (2010: 119) fa notar, però, que no totes les nominalitzacions eventuals es poden combinar amb aquests quantitatius: «No todas las nominalizaciones eventivas aceptan estos determinantes (**mucha construcció de edificios por parte de la empresa/*mucha llegada de turistas a la estación*)». Ho justifica per les diferències aspectuals entre el nom *comerç*, que sí que admet el quantificador en qüestió, i *construcció* o *arribada*, que no l'admeten. Així, mentre que el primer nom correspon a una activitat i, per tant, constitueix una eventualitat no delimitada, els altres dos, *construcció* i *arribada*, són una realització i un assoliment i, per tant, són eventualitats delimitades. Tal com comenta l'autora, sembla que el tret [±culminatiu] de les eventualitats és important per explicar algunes propietats de les nominalitzacions (Resnik 2010: 120).

De fet, Grimshaw (1990) ja assenyalava que els noms d'eventualitat complexa (que en general correspondrien a les nominalitzacions eventuals) es poden construir sense determinants, com els noms incomptables (1990: 54). I, per la seva part, Sleeman / Brito (2010: 202) afirmen que «under certain conditions, the [eventive] nominal may be preceded by an indefinite determiner».

Cal apuntar, malgrat tot, dues diferències entre els noms de massa i els eventuals. D'una banda, els noms eventuals no admeten demostratius amb valor dític, cosa que sí que és possible en el cas dels noms de massa:

- (6) a. No diguis mai «d'aquesta aigua no en beuré».
 b. #Aquesta por del fracàs li ha fet perdre moltes oportunitats. (Només si té valor anafòric.)

I de l'altra, cal fer notar que, encara que alguns noms eventuals es puguin realitzar sense determinant (com els de massa), no tots ho admeten, si més no en català o en castellà. Podríem dir que aquest tret distingeix el català i el castellà —i les altres llengües romàniques— de l'anglès (si tenim en compte el que assenyalaven Grimshaw o Alexiadou per a l'anglès). Resnik ho explica així:

Es interesante observar que, a diferencia de otros nombres de masa, las nominalizaciones eventivas del español no pueden aparecer sin determinante en ciertos contextos sintácticos. Por ejemplo, la posición de argumento interno, disponible para nombres de masa no determinados, como se ve en (72a), aparentemente no puede ser ocupada por una nominalización “desnuda” (cf. (72b) y (72c)):

- (72) a. *Trajeron vino. / Exportan periódicos. / Prometieron esfuerzo. / La noticia produjo caos.*
 b. **Prometieron construcción del complejo habitacional en seis meses.*
 c. **La noticia produjo destrozó de la fachada del local por los consumidores.*
 (Resnik 2010: 119-120)

En català es produeix el mateix que explica Resnik per al castellà. Així, mentre que els noms incomptables —com *aigua*, *pa* o *llet*— poden aparèixer sense determinants en una oració, els noms eventuals no ho admeten. Vegem-ho:

- (7) a. Van prometre *aigua/pa/llet* per a tots els infants amb risc de desnutrició.
 (8) a. *El director va prometre creació de dues noves places de lector.
 b. *La notícia va produir destrucció del meu lloc de treball.

Tanmateix, el fet que l'argument nominal també sigui indefinit pot afavorir l'admissibilitat de la nominalització —o de l'SD en què s'insereix la nominalització— sense determinant en la posició d'argument intern d'un verb que també admeti aquesta possibilitat en els noms incomptables:

- (9) a. ? El director va prometre creació de places de lector.
 b. La notícia va produir destrucció de llocs de treball.

Resnik (2010) ho explica a partir de les constatacions de Leonetti (1999, *apud* Resnik):

Queda claro, entonces, que las propiedades del argumento interno de la nominalización afectan la posibilidad de omitir el determinante de ésta. Aparentemente, la presencia del rasgo definido en el complemento se filtra a toda la proyección funcional. En este sentido, Leonetti (1999: 848) señala que la definitud del complemento del nombre eventivo “induce la definitud obligatoria de todo el SN”. Según el autor, el complemento del nombre, esencial para la interpretación eventiva en nominalizaciones transitivas, es habitualmente referencial y contribuye a la unicidad del referente, lo cual crea las condiciones que obligan al uso del determinante definido y elimina las que permiten la presencia del indefinido *un* (Resnik 2010: 121).

De fet, tant Leonetti (1999, *apud* Resnik) com Resnik (2010) fan notar que, quan el complement nominal és indefinit, també és possible que la nominalització pluralitzi o que aparegui amb un article indefinit, cosa que els dos autors relacionen amb una interpretació propera a la interpretació resultativa:

De hecho, [...] parecen posibles tanto la pluralización de la nominalización (*la noticia produjo destrozos de mercadería...*) como la presencia del indefinido (*la noticia produjo un destrozado de fachadas...*), lo cual ubicaría estos ejemplos de nominalizaciones con complementos no delimitados más cerca del límite con la interpretación resultativa (Resnik 2010: 121).

Tot i que no acabem de veure clar que aquest tipus de complements realment permeten una interpretació del nom eventual «al límit» amb la interpretació resultativa, el que sí que sembla és que l'argument intern del nom —o de la nominalització— és fonamental per marcar-ne el caràcter culminatiu. Tal com expliquen Alexiadou / Haegeman / Stavrou (2007), si en els verbs la definitud de l'objecte determina el caràcter culminatiu de l'eventualitat, en el cas dels noms també és possible.

En paraules de les autores:

It is well known that the semantic nature of the object determines the telicity of the entailed event (Verkuyl 1972, 1993, 1999; Krifka 1998). Van Hout & Roeper observe similar contrasts in nominalizations. A quantized object yields a telic event, as in (95a), while a bare plural yields an atelic event, as in (95b). The compatibility with temporal modifiers such as in an hour/for an hour bring out this difference:

- (95) a. the destruction of the city **for hours / in an hour*
 b. the destruction of cities *for hours / in an hour*

In this respect, nominalizations behave similarly to their verbal counterparts.
 (Alexiadou *et al.* 2007: 522)

Sembla indubtable que en aquests casos la nominalització és eventual i que, per tant, podem afirmar que, quan el complement argumental és indefinit i el sintagma nominal en què es projecta la nominalització és l'argument intern d'un verb que pot estar acompanyat de noms de massa sense determinant, els noms eventuals poden entendre's com a indefinits i, per tant, poden realitzar-se amb un ventall de determinants més ampli que el que admeten normalment (i és en aquest sentit que podem dir que llavors s'acosten als

noms resultatius). Encara més: Resnik també observa que hi ha noms eventuals no deverbals, com *conferència*, que es poden construir amb els mateixos tipus de determinants que les nominalitzacions resultatives, ja que són noms comptables (en canvi, hi ha noms eventuals no deverbals que són incomptables, com *pànic*).⁴

En conseqüència, no sempre és possible distingir els noms eventuals dels resultatius pel tipus de determinant (per més que sigui una característica que sí que permet discriminar alguns tipus de construccions).

2.3. CAPACITAT DE PLURALITZACIÓ

Chomsky (1970), Grimshaw (1990), Peris / Taulé (2009) i Resnik (2010) coincideixen en la idea que les nominalitzacions eventuals no admeten la pluralització. Per exemple, segons Grimshaw, «complex event nominals do not pluralize, while result nominals do» (1990: 54):

- (10) a. *Les construccions freqüents de la personalitat per part dels infants...
b. Les construccions de fusta d'aquella zona...

Tanmateix, el plural és admissible en alguns contextos, com quan l'argument intern del nom és indefinit i el sintagma nominal (o el sintagma determinant) en què s'insereix funciona com a argument intern d'un verb com *prometre* o *produir* (és a dir, d'un verb que admeti noms de massa indeterminats com a arguments):

- (11) a. Aquell fet va provocar manifestacions de suport per part dels sindicats.
b. ?La crisi ha produït destruccions de llocs de treball.

Picallo (1999), a més, assenyala que alguns tipus de nominalitzacions eventuals es poden realitzar com a plurals (cosa que implica que hi ha contextos en què admeten un article definit en plural). En la mateixa línia, Sleeman / Brito (2010: 204) afirmen que «process nominals can pluralize». Fixem-nos en els exemples següents:

- (12) a. Els assalts al Palau d'Hivern per part dels bolxevics.
b. Els bombardejos de Sarajevo per part de l'exèrcit bosnià.
c. Les cremes de llibres per part de la Inquisició.

4. Resnik també assenyala que en el cas dels noms eventuals simples cal distingir entre els que són intrínsecament de massa i els que es poden recategoritzar com a noms de massa: «Nombres eventivos que son intrínsecamente de masa son *pánico, rabia, caos, frío o hambre*. Este tipo de nombres, que aspectualmente corresponden a estados, ocurren naturalmente en contextos propios de los nombres de masa no eventivos. [...] En cambio, otros nombres eventivos, como *guerra, crisis, fiesta o receso*, son ambiguos en relación con la numerabilidad. En efecto, existen usos contables de estos nombres (*dos guerras mundiales/tres recesos por año, cada crisis/cualquier fiesta*), pero en la construcción existencial con *haber* pueden aparecer con determinante, en una lectura contable, o sin determinante, en una lectura de masa (*Hay (una) guerra en Irak / (una) fiesta en el 3º*)» (2010: 121).

- (13) a. La fundació va denunciar (els) incompliments del codi ètic per part de l'empresa inversora.
 b. Vaig presenciar les invasions nord-americanes a l'Iraq.
 c. Les visites del Papa a Israel i Palestina van ser la setmana passada.
 d. Les constants exploracions lunars de la NASA preocupen l'ESA.

Alexiadou (2001), per la seva part, defensa la presència d'un SNum en el marc de l'SD que selecciona nominalitzacions eventuais:

The question that arises next concerns de presence of Number within process nominals of the *destruction* type, which, according to Grimshaw, do not pluralize, but do license adjectival modification. Interestingly, it can be shown that Grimshaw's claim is not correct. [...] Bierwisch (1989) observed that pluralization of nominals in German does not always bring about the result interpretation, as in examples such as *die Besteigungen der beizen Gipfel dauerten 6 Wochen* 'the climbings of two tops lasted 6 weeks', where the noun clearly has an event interpretation. Moreover, Greek nominals related to unaccusative predicates do receive an event interpretation when in the plural e.g. *i afiksis turistondi ti nihta* 'the arrivals tourists-gen all the night'. This set of data clearly shows that Grimshaw's criterion distinguishing process from result nominals in terms of the availability of plural marking does not hold (Alexiadou 2001: 142).

Per tant, malgrat que les nominalitzacions eventuais solen realitzar-se en singular i que diversos autors han fet notar que la pluralització implica sovint una lectura resultativa dels noms que admeten els dos sentits, tampoc podem afirmar amb rotunditat que els noms eventuais no admetin mai el plural. El que sí que sembla que hem d'acceptar, però, és que en aquest cas el plural no té les mateixes implicacions que en el cas dels noms resultatius (Picallo, 1999): si en aquests darrers la pluralitat designa un conjunt d'elements, en el cas de les nominalitzacions eventuais el plural té una funció aspectual i indica la repetició de l'eventualitat (Picallo 1999: 378).

2.4. EXPRESSIÓ DE L'ASPECTE I DEL TEMPS

Una de les característiques més notables dels noms eventuais és que aquests substantius tenen aspecte lèxic: per tant, admeten l'expressió de l'aspecte en les seves projeccions. Aquesta propietat té conseqüències relacionades tant amb l'estructura argumental com amb la capacitat dels noms eventuais d'admetre adjunts aspectuals i temporals. Concretament, aquesta capacitat es manifesta en els trets següents: admissió de modificadors adjectivals com *frequient* o *constant*, compatibilitat amb modificadors aspectuals propis dels verbs i incompatibilitat amb modificadors aspectuals nominals encapçalats per *de* (propis dels noms resultatius i dels noms eventuais simples).

A més, l'aspecte també és el que permet que els noms eventuais puguin funcionar com a complements de sintagmes preposicionals i quantificadors aspectuals. A continuació presentem cadascuna d'aquestes propietats.

2.4.1. Combinació amb freqüent i constant

La major part dels estudiosos coincideixen a assenyalar, com a tret indiscutible del fet que un nom és eventual, la possibilitat que estigui complementat pels adjectius *freqüent* i *constant*. En aquest sentit, Grimshaw (1990) explica que aquests dos adjectius forcen una lectura eventual d'una nominalització que altrament podria ser ambigua, i Resnik (2010) assenyala que la modificació del nom amb aquests adjectius fa que l'argument tema/pacient del nom esdevingui obligatori, cosa que explica (només en part) per què aquests adjectius forcen la interpretació eventual del nom (2010: 107):

[...] el ejemplo (50a) es ambiguo entre una interpretación de proceso y una de resultado, mientras que el contraste entre (50b) y (50c) muestra que el adjetivo sólo es compatible con la lectura eventual, dado que exige la realización obligatoria del argumento interno:

- (50) a. *La publicación es asombrosa.*
 b. *La publicación frecuente de nuevos artículos es asombrosa.*
 c. **La publicación frecuente es asombrosa.*

[...]

- (51) a. *El vuelo frecuente *(de los aviones) los fines de semana*
 b. *La irrupción *(de Juan) durante la reunión nos sorprendió.*
 (Resnik 2010: 107-108)⁵

No totes les nominalitzacions eventuais ni tots els noms eventuais simples admeten, però, la modificació amb aquests dos adjectius: les diferències de distribució entre aquests adjectius tenen a veure amb l'aspecte lèxic del nom que complementen. Ho explica Resnik (2010):

Entendemos que las diferencias de distribución entre *frecuente* y *constante* están relacionadas con sus propiedades aspectuales, que se reflejan en las de los nombres que seleccionan: mientras *frecuente* presupone la iteración de un evento, *constante* puede referirse tanto a la iteración como a la duración de un evento. Así, *frecuente* [...] no es fácilmente combinable con algunas realizaciones que denotan eventos cuyo desarrollo es gradual, mientras *constante* no tiene esa restricción: *el constante/*frecuente adelgazamiento de la capa de ozono, el constante/?frecuente crecimiento del empleo* (Resnik 2010: 109).

5. De fet, en el cas dels verbs inacusatius, es tendeix a considerar que l'argument és, en realitat, un argument intern desplaçat a la posició d'argument extern per la impossibilitat del verb d'assignar cas acusatiu a aquest complement. Si això ho apliquem als noms, també hauríem d'entendre que el tema dels noms relacionats amb verbs inacusatius —així com el pacient dels noms passivitzats— és en realitat un argument extern, cosa que implica que el que és obligatori no és l'argument intern sinó l'extern i, per tant, hem de considerar que el que és obligatori quan un d'aquests adjectius modifica un nom eventual és el tema externalitzat (no l'argument intern pròpiament dit). De tota manera, el que és important en aquest cas és fer notar que aquests adjectius fan que un argument sigui obligatori (Resnik 2010: 108) i, concretament, ha de ser un argument que en algun punt de la derivació —recordem que Resnik se situa en el marc teòric de la Morfologia Distribuïda— hagi ocupat una posició estructural interna: «Lo común al argumento interno de las nominalizaciones transitivas y al argumento externo de las nominalizaciones inergativas es la realización con un SN en caso genitivo y el hecho de que ocupan, en cierto punto de la derivación, una posición estructural interna al SN» (Resnik 2010: 108).

Sembla, doncs, que *constant* és compatible amb més nominalitzacions —ja que pot modificar qualsevol tipus d'esdeveniment dinàmic— que *freqüent*. Amb tot, les nominalitzacions resultatives no admeten cap d'aquests dos modificadors, cosa que d'alguna manera indica que, si una nominalització ambigua es pot combinar amb *freqüent* o *constant*, vol dir que és eventual (o que se'n força la lectura eventual).

2.4.2. Modificació amb adjectius de resultat

Les nominalitzacions eventuales i resultatives contrasten en les possibilitats de modificació amb adjectius qualificatius relacionats amb adverbis. Així, els adjunts modals que en el domini verbal es realitzen com a adverbis en *-ment* i que en l'SD esdevenen adjectius qualificatius només són compatibles, en una configuració nominal, amb una lectura resultativa de les nominalitzacions:

En los ejemplos de (55), puede observarse que el adjetivo correspondiente al adverbio *sólidamente* del SV de (55a) sólo es compatible con la variante resultativa de la nominalización, como se ve en el contraste entre (55b) y (55c):

- (55) a. *la catedral construïda sólidamente en concreto armado*
 b. **la construcción sólida de la catedral en tres años*
 c. *una construcción sólida*
 (Resnik, 2010: 110)

Cornilescu també fa notar aquesta propietat per al romanès:

In Romanian, e-nominals and r-nominals also differ regarding the form of the adjuncts they allow. When they modify underived nouns, Romanian place/time adjuncts (PPs or AdvPs) acquire an extra preposition *de* [...]. The preposition *de* could be interpreted as a mark of adjectivization [...]. [...] only r-nominals share with underived nouns the ability to license these adjectival space/time adjuncts. Complex e-nominals exclude them (Cornilescu 2001: 470-471).

De fet, el contrast que proposa Resnik és aplicable a altres adjectius que, encara que no corresponguin a adjunts modals en una configuració verbal, tinguin a veure amb les característiques físiques dels objectes que designa un nom, com *deteriorat* (Resnik, 2010), *gastat*, *ampul·lós*, *blau* (o qualsevol altre color), *ample*, etc., sempre que tinguem en compte que aquests adjectius només són aplicables als substantius que designen objectes (i no pas a tots els resultatius). Vegem-ne alguns exemples:

- (14) a. El passeig més ample de la ciutat és el passeig Sunyer.
 b. *El passeig amb els meus cosins més ample de la ciutat va ser molt agradable.
 (15) a. L'entrada, deteriorada pel pas dels anys, encara conserva cert encant.
 b. *L'entrada del polític a la sala, deteriorada pel pas dels anys, va ser rebuda amb xiulets.

2.4.3. *Compatibilitat amb modificadors temporals*

Una de les proves que estableix Grimshaw (1990: 132) per distingir les nominalitzacions que ella anomena d'esdeveniment complex —les úniques que, segons l'autora, admeten estructura argumental— de la resta és el fet que aquests substantius es comporten com els verbs amb què es relacionen morfològicament pel que fa a la combinació amb modificadors aspectuals i temporals. Així, poden estar complementats per sintagmes preposicionals com *en X temps* (en el cas de les eventualitats culminatives) o *durant dos dies* (en el cas de les eventualitats no culminatives):

- (16) a. La construcció de l'edifici en tres mesos va deixar tothom parat.
 b. La declaració de l'acusada durant set hores va ser una farsa.
 c. *La construcció de fusta en tres mesos era espectacular.
 d. *La declaració durant set hores que tens a la taula és molt interessant.

Les nominalitzacions eventuales admeten, doncs, els mateixos modificadors aspectuals i temporals que el verb corresponent, que poden ser tant els sintagmes preposicionals que acabem de veure com sintagmes nominals amb valor temporal. Ho il·lustrem a (17):

- (17) a. La contractació de treballadors precaris l'any passat va fer disminuir l'atur.
 b. Vaig contribuir a la creació de l'empresa l'any passat.

Tanmateix, no totes les nominalitzacions ni tots els noms eventuales simples admeten aquestes construccions, ja que sovint aquesta possibilitat està condicionada per factors com l'aspecte lèxic de cada nom (les eventualitats no duratives —assoliments i esdeveniments puntuals—, per exemple, no poden admetre modificadors realitzats com a SP^{durant} i les no culminatives —activitats— no admeten modificadors del tipus *en X temps*). Ara bé, podem afirmar que la possibilitat de rebre complements temporals és una característica general de les nominalitzacions eventuales.

2.4.4. *Admissió de modificadors del tipus en + infinitiu*

La compatibilitat de les nominalitzacions eventuales i dels noms eventuales simples amb adjunts temporals realitzats com a sintagmes preposicionals com els que hem vist a l'apartat anterior es pot estendre al sintagmes preposicionals de valor temporal que introdueixen clàusules d'infinitiu. En aquests casos, l'argument extern de la nominalització —o el constituent amb el paper temàtic d'agent— controla la clàusula d'infinitiu. Aquests complements no són compatibles amb nominalitzacions de resultat: com que no tenen arguments ni lliguen papers temàtics, no tenen constituents que puguin controlar el subjecte PRO de la clàusula d'infinitiu. Vegem-ho:

- (18) a. La dimissió de la treballadora_i en PRO_i adonar-se que no la valoraven no va preocupar ningú.

- b. L'abandonament del gos per part dels amos_i en PRO_i veure que no el poden cuidar demostra la irresponsabilitat d'algunes persones.
- c. La seva_i tornada als entrenaments en PRO_i estar segur que no tenia cap lesió greu va alegrar l'afició.
- d. *La tornada de la cançó en veure...

2.4.5. Modificació amb adverbis en *-ment* de valor temporal o aspectual

De la mateixa manera que les nominalitzacions eventuais admeten els mateixos modificadors temporals i aspectuals que els verbs dels quals deriven o amb els quals es relacionen morfològicament si aquests modificadors es realitzen com a SD o com a SP, Resnik (2010) fa notar que, en alguns casos, també admeten adverbis en *-ment* amb un valor temporal o aspectual. La presència de l'adverbi, a més, força la realització de l'argument «intern» del nom (o d'un argument externalitzat que ha estat intern en algun moment de la derivació, ja que també ho trobem en el cas dels noms relacionats amb verbs inacusatius, com *arribada* o *florida*):

- (19) a. La modificació *(de les condicions) periòdicament crea inseguretat.
- b. La traducció *(de documents) diàriament l'ha ajudat a aprendre llengües.
- c. L'arribada *(de trens) constantment fa anar de bòlit els treballadors de l'estació.
- d. La florida *(de l'orquídia) periòdicament l'il·lusiona.

2.4.6. Modificadors aspectuals nominals encapçalats per *de*

Si en els apartats anteriors presentàvem la possibilitat que les nominalitzacions eventuais es combinin amb modificadors temporals i aspectuals com *en X temps*, *durant X temps*, ara ens centrem en un tipus de complement que, segons Resnik, indica que un nom és resultatiu. Així, per a aquesta autora, els modificadors aspectuals encapçalats per *de* (per exemple, *de dos dies*, *de cinc minuts*) només són compatibles amb les nominalitzacions resultatius i amb els noms eventuais simples que indiquen esdeveniments no culminatius, malgrat que cada tipus de substantiu assigna significats diferents al complement en qüestió. Fixem-nos en els exemples següents:

- (20) a. una publicació de tres anys
- b. una classe de dues hores
- c. un congrés d'una setmana
- d. *la publicació dels articles de tres anys (agramatical si considerem l'SP *de tres anys* com a complement del nom *publicació*)

Mentre que el modificador temporal de (20a) fa referència a l'edat de la publicació, en els casos de (20b) i (20c) el que indica el modificador temporal és la durada de l'esde-

veniment (durada que, expressada com a SP_{de} , no és admissible si acompanya nominalitzacions eventuais del tipus *publicació*).

Precisament, el fet que aquest modificador indiqui la durada de l'esdeveniment ens fa pensar que el tret que legitima la presència del modificador temporal no és el caràcter culminatiu, tal com proposa Resnik (2010), sinó precisament la durativitat. De fet, això és el que explicaria que una nominalització eventual no durativa com *publicació* —que en la classificació aspectual podria ser considerat un assoliment— no admeti el complement en qüestió.

Així, podem combinar aquest complement amb noms eventuais simples que Resnik considera activitats, realitzacions i estats (és a dir, que tenen el tret [+duratiu]), com els de (21a-d), però no als assoliments (que són [-duratiu] però [+culminatiu]), que és el que tenim a (21e):⁶

- (21) a. un concert de dues hores
 b. un motí d'una setmana
 c. un boicot de dos mesos
 d. un silenci de cinc minuts
 e. *un accident de trenta segons

La compatibilitat d'aquests modificadors amb les nominalitzacions eventuais depèn del fet que l'esdeveniment sigui duratiu o no, i no tant del fet que sigui culminatiu o no culminatiu. Així, és possible trobar nominalitzacions eventuais amb complements temporal realitzats com a SP_{de} que indiquin la durada de l'esdeveniment sempre que aquestes nominalitzacions siguin duratives (és a dir, en tots els casos excepte en els assoliments i en els esdeveniments puntuals). Fixem-nos en els exemples següents:

- (22) a. Vaig presenciar l'aturada de cinc minuts per part dels treballadors.
 b. ? La seva immersió de cinc minuts a l'oceà Àrtic va ser notícia a tot arreu.
 c. La discussió de mitja hora que va tenir amb el director va provocar que renunciés al seu somni.
 d. *Vaig presenciar la col·lisió de dos minuts entre tots aquells cotxes.

Per tant, tot i que Resnik identifica les nominalitzacions eventuais amb eventualitats delimitades i les resultatives amb eventualitats no delimitades (i per aquest motiu considera que els modificadors aspectuals encapçalats per *de* no es poden combinar amb nominalitzacions eventuais), no sempre es compleixen les previsions de l'autora i, per tant, no és clar fins a quin punt podem distingir les nominalitzacions eventuais i resultatives per aquest tipus de modificador aspectual.

6. Entenem *culminatiu* com a sinònim de *delimitat* o *tèlic*.

2.4.7. *Complement de sintagmes preposicionals aspectuals*

Resnik (2010) assenyala que sintagmes preposicionals com *al principi/començament/final de*, *a la meitat de* o *durant* normalment seleccionen noms eventuals com a complements, i a aquesta llista hi podríem afegir sintagmes sinònims als anteriors, com *en el decurs/transcurs de* o *enmig/al mig de*, a més de sintagmes com *abans/després de*. Els noms resultatius solen rebutjar aquestes construccions:

- (23) a. Vaig arribar {durant/al final de} la construcció de l'escola.
 b. Vaig arribar {*durant/#al final de} la construcció de fusta. (*Al final de és possible amb un valor locatiu.*)

Aquesta prova, però, no sempre és útil per discriminar els noms eventuals i els resultatius, ja que les preposicions preses en consideració no sempre tenen el valor temporal o aspectual necessari per desfer l'ambigüitat entre la lectura eventual i la lectura resultativa d'una nominalització. Així, mentre que podem considerar que la lectura eventual és prou clara quan la preposició que introdueix l'SP és *durant* (expressa sempre un valor temporal), no sempre és així en la resta de casos. Fixem-nos que, en català, considerem perfectament admissibles les oracions de (23), en què els noms que acompanyen els sintagmes preposicionals *al final de*, *al principi de* i *a la meitat de* són clarament resultatius. En aquests casos, les preposicions han adquirit un valor locatiu (i, per tant, s'ha perdut el significat eventual del sintagma):

- (24) a. Al final de la introducció hi ha una falta d'ortografia.
 b. Al principi de la discussió hi ha un paràgraf molt confús.
 c. Vaig trobar-lo dret al mig de la classe.

Aquests sintagmes preposicionals seleccionen substantius eventuals quan presenten un valor temporal (és a dir, referit a l'eventualitat que designa el nom); en canvi, seleccionen nominalitzacions resultatives o noms concrets quan tenen un valor locatiu (referit a l'espai on es poden localitzar els resultats o els objectes en qüestió). No sembla, doncs, un diagnòstic vàlid per distingir les nominalitzacions eventuals de les resultatives, ja que prèviament cal distingir el valor del sintagma preposicional mateix.

2.4.8. *Complement de quantificadors aspectuals*

A diferència de la prova anterior, un element que sí que sembla que permet distingir les nominalitzacions eventuals de les resultatives és la possibilitat que els sintagmes nominals en què es projecten les primeres complementin quantificadors aspectuals duratius del tipus de *x temps de*. Resnik assenyala que les nominalitzacions que seleccionen aquests quantificadors no poden ser ni resultatives ni delimitades:

Las nominalizaciones y los nombres eventivos que denotan eventos atélicos pueden ser complemento de un cuantificador de significado aspectual durativo [...], mientras que las nominalizaciones resultativas no aceptan esta forma de cuantificación [...]:

- (49) a. *un año de construcción*
 b. *una hora de clase*
 c. **un año de construcción de piedra*

Ni los nombres eventivos que denotan eventos télicos ni las nominalizaciones que derivan de verbos télicos aceptan este tipo de cuantificación: **dos minutos de accidente*, **diez minutos de llegada constante de trenes* [...].

(Resnik 2010: 106-107)

Sembla, però, que en aquest cas el tret que marca l'admissibilitat d'aquestes construccions no és, tampoc, el caràcter no culminatiu, sinó la durativitat. Així, els noms eventuals que corresponen a realitzacions —i que, per tant, són culminatius— poden funcionar de complement d'aquest tipus de quantificadors. En canvi, els assoliments rebutgen aquestes construccions:

- (25) a. Panrico vol posar fi als tres mesos de vaga dels seus treballadors.
 b. Tot i l'any de boicot al vi català per part dels espanyols, les cooperatives han incrementat les vendes fora de la UE.
 c. Set hores de declaració cansen qualsevol.
 d. un moment de plena consciència del que feia
 e. **un any d'atemptat*
 f. **dos dies de cruixit*

Podem afirmar, doncs, que els quantificadors aspectuals amb valor duratiu seleccionen com a arguments substantius eventuals no puntuals (és a dir, duratius), i rebutgen tant els noms eventuals puntuals o atemporals com els noms no eventuals (nominalitzacions resultatives o noms d'objecte). Per tant, sembla una prova vàlida per distingir alguns substantius eventuals de la resta de noms (si bé no permet distingir els noms eventuals dels resultatius).

2.5. COMPATIBILITAT AMB CERTS PREDICATS

2.5.1. Selecció de predicats esdevenimentals o situacionals

Resnik (2010: 83) fa notar que les propietats aspectuals dels noms varien segons si aquests noms són subjecte dels verbs espanyols *ser* o del verb *estar*. Així, el verb *ser*, quan té el significat de 'tenir lloc', selecciona, com a arguments externs, noms que denoten eventualitats i no admet noms resultatius, mentre que el verb *estar* selecciona noms resultatius.

En català, tots dos tipus de predicats es construeixen amb el verb *ser*, però en podem distingir els significats. Així, si el verb indica 'produir-se, tenir lloc', el nom serà eventual:

- (26) a. La construcció de la carretera va ser la setmana passada.
 b. La sortida dels jugadors al camp va ser a les 18 h.
 c. *La construcció de fusta va ser la setmana passada.
 d. *La sortida més ampla de l'estadi va ser a les 18 h.

En canvi, quan vol dir 'trobar-se', selecciona noms d'objecte i nominalitzacions resultatives (rebutja noms eventuals):

- (27) a. La construcció de fusta és al final del camí.
 b. La sortida més ampla de l'estadi és en aquesta banda.
 c. *La construcció de la carretera durant dos anys és al final del camí.
 d. *La lenta sortida dels jugadors al camp és en aquesta banda.

2.5.2. Construccions equatives

Una de les proves que aporta Grimshaw (1990) per distingir el que ella anomena els noms eventuals complexos (és a dir, els derivats) dels resultatius i dels noms eventuals simples (que no són derivats) és la possibilitat que aquests noms puguin aparèixer en construccions equatives (és a dir, oracions atributives simètriques, en què es pot canviar l'ordre del subjecte i l'atribut). Per a aquesta autora, només els noms resultatius admeten aquest tipus de construcció, si més no en anglès, tal com mostren aquestes oracions ((21) a Grimshaw (1990: 55)):

- (28) a. That was the assignment.
 b. That was the assignment of the problem.

En català aquest fenomen es compleix només en el cas de construccions equatives en què un dels constituents és un demostratiu (cosa que estaria lligada a les possibilitats de combinació dels noms eventuals amb un demostratiu), un indefinit o un quantitatiu, però no en la resta de casos:

- (29) a. Aquesta és la publicació de què et vaig parlar.
 b. *Aquesta és la publicació de tres articles seguits sobre el mateix tema.
 c. *Aquesta és la reconstrucció de l'edifici en dos dies.
 d. Diverses són les entrades de l'estació.
 e. Alguna (d'aquestes) deu ser l'entrada per on has de passar.
 f. *Alguna (d'aquestes) és l'entrada dels futbolistes al camp. (Només seria admissible amb una lectura no equativa, en què els referents de cada constituent fossin diferents.)
- (30) a. El problema és la publicació de tres articles seguits sobre el mateix tema.
 b. El que no veig possible és la reconstrucció de l'edifici en dos dies.

Segurament aquest fenomen està estretament lligat a les possibilitats de referència anafòrica dels noms eventuals i dels resultatius. En llengües com el castellà, la referència anafòrica amb un demostratiu masculí o femení només és possible en el cas de noms resultatius, ja que els noms eventuals exigeixen un demostratiu neutre:

- (31) a. Estudió los accesos defectuosos de la estación y como estos pueden llegar a provocar accidentes.
 b. Le preocupaba el acceso de este partido al poder y lo que esto supondría para la economía.

Ahora, té a veure amb els determinants que es poden combinar amb cada tipus de nom: encara que hem dit que no sempre podem distingir els noms eventuals dels resultatius pel tipus de determinant, sí que és cert que és relativament poc freqüent que els noms eventuals es combinin amb indefinits o quantitatius. Precisament les oracions equatives en què un dels constituents pertany a aquestes categories només admeten nominalitzacions resultatives.

Per tant, podríem reformular la prova i considerar que el que caracteritza les nominalitzacions resultatives respecte a les nominalitzacions eventuals és la compatibilitat amb construccions equatives en què un dels constituents és un demostratiu, un indefinit o un quantitatiu.

2.5.3. Predicats d'avaluació com *ser inexacte*, *inconsistent*

Segons Picallo (1991), hi ha dades que demostren que les nominalitzacions eventuals no admeten predicats d'avaluació com *ser inexacte* o *ser inconsistent* (als quals podríem afegir predicats com *ser exacte*, *consistent*, *(im)precís*, *(in)adequat* o *(in)admissible*, per exemple) a que aquests predicats sempre seleccionen nominalitzacions resultatives. D'alguna manera és el que podem observar a (32):

- (32) a. La definició que m'acabes de llegir és {inexacta/imprecisa/inadeuada}.
 b. *La definició dels objectius del curs durant l'últim Consell de Departament és {inadeuada/imprecisa/inadmissible}.

Amb tot, aquesta prova només és vàlida parcialment: d'una banda, els noms eventuals no deverbals poden ser subjectes d'aquests predicats (*la classe que acaba d'impartir és inconsistent*), i, de l'altra, el nombre de noms a què es pot aplicar un predicat com *ser inexacte/inconsistent* és relativament reduït. És més: hi ha nominalitzacions deverbals d'interpretació clarament eventual que admeten el predicat en qüestió. Fixem-nos en els exemples següents:

- (33) a. El plantejament de l'assignatura per part del professor és inadequat.
 b. La fugida del país per part del president corrupte és inadmissible.

Per tant, no podem considerar aquest diagnòstic com a vàlid per a la discriminació de predicats eventuals i resultatius en tots els casos.

2.5.4. Subjecte dels verbs *valdre* i *enviar*

Per a Picallo (1991), predicats com *valdre* (només en el sentit de ‘reportar (un profit), fer obtenir (alguna cosa) a algú en recompensa del que ha fet’) o *enviar* sempre seleccionen nominalitzacions resultatives, ja sigui com a argument extern o com a argument intern. Ho exemplifica així (1991: 294):

- (34) a. Les observacions de Ramón y Cajal de l’estructura neuronal li van valer el Premi Nobel.
b. L’avaluació de la comissió dels resultats de l’enquesta es va enviar a tothom.

Amb tot, com en el cas anterior, hi ha alguns problemes relacionats amb els predicats proposats. En primer lloc, el verb *enviar*, que sí que ha de seleccionar sempre nominalitzacions resultatives i substantius d’objecte com a arguments interns —les eventualitats, conceptualment, no es poden enviar—, només es pot combinar amb un conjunt limitat de nominalitzacions, que són les que designen objectes i resultats que podem concebre, des d’un punt de vista pragmàtic, com a susceptibles de ser enviats (tant físicament com en sentit figurat):

- (35) a. La publicació s’enviava a tothom que hi estigués subscrit.
b. #?Aquella construcció de fusta es va enviar al MOMA.
c. # Els coneixements s’enviaven a...

En segon lloc, el predicat que presenta Picallo no acaba de ser del tot cert que el verb *valdre* segurament descarti la lectura eventual de les nominalitzacions de procés i de resultat. Si el sintagma nominal (o, més concretament, el sintagma determinant) és passiu i l’agent es realitza com a adjunt (encapçalat per la locució *per part de*) i no pas com a argument, la previsió de Picallo és vàlida, ja que llavors l’agent no pot actuar com a referent del pronom datiu del predicat (que sempre agafa com a referent l’argument extern de la nominalització). És el que veiem a (36). Ara bé, si la nominalització és activa (i l’agent es realitza, per exemple, com a possessiu), aquest tipus de predicat és possible. Ho podem comprovar a (37), on s’intenta mostrar, mitjançant adjunts temporals i aspectuals, la lectura eventual dels noms en qüestió:

- (36) a. *El desenvolupament d’un nou sistema de radioteràpia per part d’aquest metge li va valdre el Premi Nobel de Medicina.
b. *L’estudi de la llengua per part de Solà li va valdre el Premi Nacional de les Lletres Catalanes.
c. *La conferència per part de Jordi Ginebra li va valdre el reconeixement de tot l’àmbit acadèmic.

- (37) a. El seu desenvolupament, en només nou mesos d'investigació, d'un nou sistema de radioteràpia li va valdre el Premi Nobel de Medicina.
 b. El seu estudi constant de tot el que tenia a veure amb la llengua li va valdre el Premi Nacional de les Lletres Catalanes.
 c. La seva conferència sobre la normativa sintàctica, que va durar dues hores ben bones, li va valdre el reconeixement de tot l'àmbit acadèmic.

En conclusió, no podem considerar aquest element com un diagnòstic efectiu per distingir les nominalitzacions eventuals i les resultatives, si bé és clar que les nominalitzacions eventuals rebutgen els predicats amb *enviar*.

2.5.5. Argument intern de presenciar

El verb *presenciar* selecciona, com a argument intern, sintagmes nominals que denoten esdeveniments (Resnik 2010). A aquest verb n'hi podríem afegir altres, com *seguir* (en el sentit de 'realitzar un seguiment') o *assistir* ('estar present'):

- (38) a. Vaig {presenciar/seguir amb interès} la construcció de l'ajuntament.
 b. Vam assistir a la presentació del llibre.
 c. *Vaig {presenciar/seguir amb interès} la construcció de fusta.
 d. *Vam assistir a una presentació en Power Point.

2.5.6. Predicats aspectuals i esdevenimentals

Tot i que Picallo (1991) fa notar que els verbs com *començar*, *acabar*, *durar*, *ocórrer*, *tenir lloc* o *succeir*, quan formen predicats aspectuals i esdevenimentals, poden seleccionar tant noms eventuals com resultatius —que ella identifica amb els noms simples i amb els noms deverbals quan es realitzen com a construccions actives—, actualment hi ha consens (Picallo 1999, Bosque 1999, Peris / Taulé 2009 i Resnik 2010, entre altres autors) en la idea que aquests verbs tendeixen a seleccionar com a subjecte nominalitzacions eventuals i noms eventuals simples, si més no en castellà:

[...] los verbos aspectuales (como *empezar*, *terminar* o *durar*) y los verbos de acaecimiento (como *suceder*, *ocurrir*, *tener lugar* o *ser*, en el uso ya considerado en §3.4.1) seleccionan como sujeto nominalizaciones eventivas o nombres eventivos simples. [...] los nombres resultativos, sean derivados o simples, no ocurren en estos contextos:

- (40) a. *La construcción/demolición del edificio empezó a las 10.*
 b. *La conferencia/película empezó a las 10.*
 c. **La construcción de piedra empezó a las 10.*
 d. **La conferencia impresa a dos columnas empezó a las 10.*
 (Resnik 2010: 103)

No totes les accepcions dels verbs enumerats serveixen com a diagnòstic en aquest cas: si bé els verbs aspectuals com *començar*, *acabar* o *durar* tenen usos i accepcions amb els quals només seleccionen, com a subjectes, substantius eventuals (39), també tenen usos amb què admeten una lectura resultativa de la nominalització (40), fins i tot quan els complements dels verbs presenten modificadors aspectuals o temporals:

- (39) a. La invasió nord-americana de l'Iraq va {tenir lloc/començar} l'any 2003.
 b. La conferència sobre Vinyoli va durar una mica més d'una hora.
 c. La publicació de les obres completes de Fabra va començar l'any 2002 i (es) va acabar l'any 2013.
 d. L'accident del tren de Santiago va succeir el 24 de juliol de 2013.
- (40) a. En el nostre calendari, els anys comencen el dia 1 de gener.
 b. La publicació periòdica en què escriuen tots aquests autors només va durar vuit anys.

Tanmateix, aquests darrers usos es distingeixen clarament dels primers perquè en aquells casos l'eventualitat del verb entronca amb la del nom (és a dir, el verb indica alguna cosa respecte a alguna característica de l'eventualitat nominal) i per tant no impedeixen que puguem considerar que els verbs aspectuals i esdevenimentals tendeixen a seleccionar noms amb estructura eventual com a subjectes.

2.6. COMPATIBILITAT AMB PREDICATS SECUNDARIS

Segons Leonetti / Escandell (1991), un dels factors que permeten distingir les lectures eventual i resultativa d'algunes nominalitzacions és la capacitat de combinació amb adjectius predicatius que modifiquin el tema o bé l'agent de la nominalització (i que introdueixin una predicació secundària). Tot i que es pot considerar que els complements predicatius s'adjunten amb facilitat tant a noms eventuals com a noms resultatius (Leonetti / Escandell 1991: 436-437), en el cas dels noms resultatius el predicatiu només és admissible si fa referència a l'agent (o a l'autor) de la nominalització, però no al complement que seria assimilable al tema. En paraules dels autors:

La presencia de predicativos referidos al tema se permite sólo cuando el núcleo denota un acontecimiento [...] pero no en el caso contrario (es decir, si el núcleo designa un objeto que es resultado de un proceso). En cambio, los CCPP orientados hacia el experimentador o el agente son aceptables incluso con nombres de resultado (Leonetti / Escandell 1991: 436).

Observem aquestes oracions (extretes en part de Leonetti / Escandell 1991: 435-436):

- (41) a. Vaig presenciar l'atac dels rebels *furiosos* a la seu del govern
 b. Vaig observar el passeig de l'Aina *descalça* pel parc.
 c. La compra dels cotxes *revisats* es produirà demà.

- (42) a. Algunes traduccions de la Mercè *inspirada* són fantàstiques.
 b. *aquestes compres dels cotxes *revisats*

A més, els noms eventuals permeten que l'argument extern de la predicació secundària sigui buit, cosa que no és admissible en el cas dels noms resultatius. Fixem-nos en aquests exemples (el predicatiu està en cursiva), que extraïem de Leonetti / Escandell (1991: 436-437):

- (43) a. [_{SD} La [e]_i proclamació dels resultats *borratxo*_{i/*j}] li costarà el càrrec.⁷
 b. [_{SD} La [e]_i presentació *mal afaitat*_i davant del capità] és motiu de sanció.
 c. Les presentacions (**mal afaitat(s)*) davant del capità són imperdonables.

Podem dir, doncs, que els noms eventuals en general permeten la presència d'un adjectiu predicatiu que funcioni com a predicat secundari (característica que, a més, demostra els complements d'aquests noms són veritables arguments), mentre que en els substantius resultatius aquesta possibilitat resulta menys natural i, a més, està limitada als complements que tinguin una interpretació assimilable a l'agent, sempre que no siguin implícits.

2.7. PARÀFRASI AMB CLÀUSULES SUBSTANTIVES

Les nominalitzacions de procés es poden parafrasejar amb una oració subordinada substantiva amb el verb relacionat morfològicament amb la nominalització com a nucli verbal, mentre que les nominalitzacions de resultat no ho permeten:

- (44) a. La construcció d'aquestes cases en tan poc temps va ser molt problemàtica.
 b. Que es construïssin aquestes cases en tan poc temps va ser molt problemàtic.
 c. La construcció més alta del barri és aquella.
 d. *Que es construís més alta del barri és aquella.

Tot i que és cert que no tots els noms eventuals són deverbals (ni estan relacionats morfològicament amb un verb) i que, per tant, no sempre podem parafrasejar els sintagmes nominals en qüestió mitjançant subordinades substantives amb un verb principal relacionat morfològicament amb el nucli nominal que pretenem analitzar (és el cas, per exemple, dels sintagmes nominals entre claus a *{La catàstrofe/El terratrèmol/El tsunami} del Japó va produir centenars de morts*). Ara bé, sembla una prova vàlida per distingir nominalitzacions eventuals i resultatives.

7. Mitjançant les sigles SD ens referim a *sintagma determinant*, i e fa referència a l'esdeveniment.

2.8. COMPLEMENT DE FET, ACTIVITAT, PROCÉS

Els noms eventuais poden complementar noms com *estat*, *acció*, *procés* o *activitat*, que, al cap i a la fi, són hiperònims equivalents, en part, als tipus semàntics associats a aquests noms (corresponen a les categories de l'aspecte lèxic):

- (45) a. L'alegria constant del Joan em posa nerviosa.
 b. L'estat d'alegria constant del Guillem em posa nerviosa.
 c. Les alegries i les penes formen part de la vida.
 d. *L'estat de les alegries i les penes forma part de la vida.
- (46) a. L'entrada dels trens a l'estació és molt sorollosa.
 b. El procés {de l'entrada / d'entrada} dels trens a l'estació és molt sorollós.
 c. L'entrada de l'estació s'haurà de reconstruir.
 d. *El procés {de l'entrada / d'entrada} de l'estació s'haurà de reconstruir.
- (47) a. L'atac governamental als rebels va durar cinc dies.
 b. L'acció de l'atac governamental als rebels va durar cinc dies.
 c. Va patir un atac de nervis.
 d. *Va patir l'acció de l'atac de nervis.
- (48) a. Vaig assistir a la classe del Francesc sobre la prevenció de lesions en nens i adolescents.
 b. Vaig assistir a l'activitat de la classe del Francesc sobre la prevenció de lesions en nens i adolescents.
 c. La classe estava plena.
 d. *L'activitat de la classe estava plena.

Resnik (2010: 81) inclou el substantiu *qualitat* a la llista anterior, però no sembla que en català pugui acompanyar noms d'aquestes característiques:

- (49) a. La consciència del Pau de les seves capacitats l'ha ajudat a progressar.
 b. *La qualitat de consciència constant...

2.9. REFERÈNCIA ANAFÒRICA AMB AIXÒ

Un últim element que permet distingir, pel que fa a la denotació, un nom eventual d'una nominalització resultativa és la possibilitat de reprendre el sintagma nominal (o el sintagma determinant) en què es projecta mitjançant el pronom neutre *això*: només els noms eventuais admeten la substitució. Com en el cas de la primera prova, però, no tots els noms eventuais compleixen aquest requisit, i és que els noms no relacionats morfològicament amb verbs no admeten la substitució (Resnik 2010):

- (50) a. Vaig seguir amb interès la construcció de l'edifici i tot el que *això* va comportar.
 b. Va parlar de l'entrada dels comunistes al govern i del que *això* va significar.
 c. Estudia aquesta construcció romana. **Això té molt de valor actualment.*
 d. Vigilava l'entrada del govern. **Això és a la plaça de Sant Jaume.*
- (51) a. Vaig assistir a la conferència de Chomsky. **Això va ser a les 10 h.*
 b. Vaig veure l'accident d'aquells dos cotxes. **Això va passar a la T-11.*

El que sí que sembla que permetria distingir els noms eventuals dels resultatius és una prova molt vinculada a la segona que hem presentat, però que implicaria, com aquesta darrera, una substitució: l'ús d'un sintagma format per un demostratiu i l'hiperònim corresponent a cada classe semàntica per substituir el nom en qüestió. Així, els noms eventuals —deverbals o no deverbals— admetrien ser substituïts per un SD consistent en un demostratiu i un nom com *acte, procés, esdeveniment, acció, activitat, estat o fet*, mentre que els noms resultatius no permeten aquesta substitució:

- (52) a. La construcció de l'edifici va ser molt lenta. {Aquest *procés/Aquest fet/Aquesta activitat*} va durar més d'un any.
 b. Vaig assistir a la conferència de Chomsky. {Aquest *acte/Aquesta activitat*} va tenir lloc a les 10 h.
 c. He vist la construcció que em deies. *Aquest {*procés/fet*} és espectacular.

3. SÍNTESI

Els diagnòstics observats ens permeten seleccionar els trets que creiem que distingeixen, tant des d'un punt de vista denotatiu com pel que fa a les propietats dels sintagmes en què es projecten, els noms eventuals i els noms resultatius.

A la taula 1 presentem totes les proves que acabem d'exposar per poder apreciar de forma sintètica quins trets singularitzen els noms eventuals respecte als resultatius. Si observem els resultats de la taula, doncs, haurem de considerar que els noms eventuals són els que presenten les característiques següents —si bé no tots els noms les compleixen sempre:

1. Només poden pluralitzar si l'argument del nom és indefinit i el nom s'insereix en un SD que funciona com a argument de *prometre* o *produir*, o bé si el plural té un sentit iteratiu i no de col·lectivitat.
2. Admeten la modificació amb els adjectius *freqüent* i *constant*.
3. Són compatibles amb els adverbis en *-ment* de valor temporal.
4. Poden funcionar com a complement de quantificadors aspectuals.
5. Seleccionen predicats amb *ser* ('tenir lloc').
6. Rebutgen els predicats amb *estar*.

7. Poden formar part de predicats aspectuals i esdevenimentals.
8. Es poden parafrasejar amb clàusules substantives.
9. Poden funcionar com a complement dels noms *fet*, *activitat* o *procés*.
10. Admeten la referència anafòrica amb *això*.
11. No són compatibles amb adjectius de resultat.
12. No poden funcionar com a subjecte d'*enviar*.
13. Admeten predicats secundaris.
14. Admeten la modificació amb clàusules temporals (*en* + infinitiu).
15. Poden funcionar com a argument intern del verb *presenciar*.

Taula 1. Diagnòstics relacionats amb la distinció entre noms eventuals i resultatius

Diagnòstic	Noms eventuals	Noms resultatius
1. Relació amb verbs transitius	Sí	Sí
2. Relació amb verbs intransitius i estatus	Sí	Sí
3. Article definit	Sí	Sí
4. Indefinites i numerals	Només si l'argument intern del nom és indefinit	Sí
5. Demonstratius	Només quan té un sentit anafòric	Sí
6. Pluralització	En dos casos: 1. Si l'argument del nom és indefinit i el nom és argument intern de <i>prometre</i> o <i>produir</i> 2. Si té un sentit iteratiu (aspectual) i no de pluralitat.	Sí
7. Modificació amb freqüent i constant	Sí	No
8. Modificació amb adjectius de resultat	No	Sí
9. Modificadors temporals (en/durant X temps)	Sí	No
10. Modificació amb la clàusula temporal en + infinitiu	Sí	No
11. Modificació amb adverbis en -ment	Sí	No
12. Modificadors aspectuals nominals encapçalats per de	Sí	Sí

(Continúa)

Taula 1. Diagnòstics relacionats amb la distinció entre noms eventuals i resultatius (continuació)

Diagnòstic	Noms eventuals	Noms resultatius
13. Complement de sintagmes preposicionals com al principi/ final de, durant	Sí, amb valor temporal	Sí, amb valor locatiu
14. Complement de quantificadors aspectuals	Sí	No
15. Selecció de predicats amb ser ('tenir lloc')	Sí	No
16. Selecció de predicats amb estar	No	Sí
17. Construccions equatives	Sí, excepte si l'altre constituent és un pronom demostratiu, un indefinit o un numeral	Sí
18. Predicats d'avaluació amb ser inexacte/inconsistent	Sí	Sí
19. Subjecte de valdre	Sí	Sí
20. Subjecte d'enviar	No	Sí (amb alguna limitació)
21. Argument intern de presenciar	Sí	No
22. Predicats aspectuals i esdevenimentals	Sí	No
23. Compatibilitat amb predicats secundaris	Sí	Sí, però amb limitacions
24. Paràfrasi amb clàusules substantives	Sí	No
25. Complement de fet, activitat, procés	Sí	No
26. Referència anafòrica amb això	Sí	No

És cert que en aquesta taula (i als apartats anteriors) no es tenen en compte altres diagnòstics, relacionats amb les propietats dels complements dels diferents tipus de nominalitzacions. Tanmateix, creiem que pot contribuir a aclarir els trets principals de les nominalitzacions eventuals i facilitar-ne la detecció per poder-los estudiar més detingudament.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ALEXIADOU, Artemis (2001): *Functional Structure in Nominals*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
- ALEXIADOU, Artemis / HAEGEMAN, Liliane / STAVROU, Melita (2007): *Noun Phrase in the Generative Perspective*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter (Studies in Generative Grammar, 71).
- ALONSO RAMOS, Margarita (2004): *Las construcciones con verbos de apoyo*. Madrid: Visor Libros.
- BADIA, Toni (1994): *Aspectes del sintagma nominal en català des de la perspectiva de la traducció automàtica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Biblioteca Milà i Fontanals, 17).
- BADIA, Toni (2002): «Els complements nominals», dins SOLÀ, Joan / LLORET, M. Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 2. Barcelona: Empúries, p. 1.591-1.640.
- BONET, Sebastià / SOLÀ, Joan (1986): *Sintaxi generativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana (Biblioteca universitària, 6).
- BORER, Hagit (2014): «Derived nominals and the domain of content», *Lingua*, núm. 141, p. 71-96.
- BOSQUE, Ignacio / GUTIÉRREZ-REXACH, Javier (2009): *Fundamentos de sintaxis formal*. Madrid: Akal.
- CHOMSKY, Noam (1970): «Remarks on Nominalizations», dins JACOBS, Roderick A. / ROSENBAUM, Peter S. (ed.): *Readings in English Transformational Grammar*. Waltham (Massachusetts): Ginn and Company, p. 184-221.
- COLOMINES, Carme (2008): «La traducció dels sintagmes nominals complexos de l'alemany», *Quaderns. Revista de Traducció*, núm. 15, p. 187-196.
- CORNILESCU, Alexandra (2001, agost): «Romanian nominalizations: case and aspectual structure», *Journal of Linguistics*, núm. 37, vol. 3, p. 467-501.
- GIORGI, Alessandra / LONGORBARDI, Giuseppe (1991): *The Syntax of Noun Phrases*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GRIMSHAW, Jane (1990): *Argument structure*. Cambridge (Massachusetts): The MIT Press (Linguistic Inquiry, 18).
- LEONETTI, Manuel / ESCANDELL, M. Victoria (1991): «Complementos predicativos en sintagmas nominales», *Verba*, núm. 18, p. 431-450.
- PÉREZ SALDANYA, Manuel (2010): «Les relacions temporals i aspectuals», dins SOLÀ, Joan / LLORET, M. Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (dir.): *Gramàtica del català contemporani*, vol. 3. Barcelona: Empúries, p. 2.567-2.662.
- PERIS MORANT, Aina (2010): *AnCorà-Nom: Guía de anotación para la Estructura Argumental de sustantivos deverbales*. Barcelona: Centre de Llenguatge i Computació (Universitat de Barcelona).
- PERIS MORANT, Aina / TAULÉ DELOR, Mariona (2009): «Evaluación de los criterios lingüísticos para la distinción evento y resultado en los sustantivos deverbales», dins *Proceedings of the 1st International Conference on Corpus Linguistics (CILC-09)*.

- Múrcia: Universitat de Múrcia, p. 595-611.
- PICALLO, Carme (1991, gener): «Nominals and Nominalizations in Catalan», *Probus*, vol. 3, núm. 3, p. 279-316.
- PICALLO, Carme (1999): «La estructura del sintagma nominal: las nominalizaciones y otros sustantivos con complementos argumentales», dins BOSQUE, Ignacio / DEMONTE, Violeta (ed.): *Gramática descriptiva de la lengua española*, vol. 3. Madrid: Visor Libros, p. 4.367-4.422.
- RESNIK, Gabriela (2010): «Los nombres eventivos no deverbales en español» [tesi doctoral]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. <<http://www.tdx.cat/handle/10803/22647>>. [Consulta: 14 de setembre de 2014.]
- SLEEMAN, Petra / Ana Maria BRITO (2010): «Aspect and argument structure of deverbal nominalizations», dins ALEXIADOU, Artemis / RATHERT, Monika (ed.): *The syntax of Nominalizations across Languages and Frameworks*. Berlin / New York: Mouton de Gruyter (Interface Explorations, 23), p. 199-218.

RESUM

Actualment, hi ha un acord força generalitzat que alguns noms constitueixen predicats i, per tant, admeten arguments. Habitualment, però no sempre, els noms predicatius són noms eventuals, és a dir, substantius que, a més d'entitats referencials, designen estats, activitats, realitzacions o assoliments. Alguns substantius són clarament eventuals, però d'altres presenten una doble lectura: són els coneguts en la tradició com a *noms d'acció i efecte*. Aquestes dues interpretacions, però, presenten un conjunt de propietats sintàctiques i semàntiques que permeten discriminar-los. En aquest article examinem els diagnòstics que diferents autors han aportat per distingir els noms de procés —els noms eventuals— dels noms de resultat, i arribem a una llista de quinze trets diferencials entre els uns i els altres.

MOTS CLAU: nominalitzacions, eventual, resultatiu, estructura argumental, aspecte lèxic.

ABSTRACT

Nouns denoting events and processes in catalan: General characteristics

Today, there is widespread agreement that some nouns are predicates and therefore admit arguments. Generally, though not always, predicative nouns are event nouns, i.e. nouns that, apart from having a referential function, denote states, actions, processes and achievements. Some nouns are clearly eventive, but others are ambiguous: these are the

ones traditionally referred to as nouns of action and effect. However, the two possible interpretations show semantic and syntactic properties that allow us to make a distinction. This article examines the analysis of various different authors in distinguishing between event or process nouns and effect or result nouns, and establishes a list of fifteen distinctive properties.

KEY WORDS: nominalizations, events and processes, effect or result, argument structure, lexical aspect.